

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи

Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

«ОСНОВИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

підготовки бакалавра

спеціальності 013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми Початкова освіта

Силабус навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» підготовки бакалавра, галузі знань 01 «Початкова освіта», спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Розробник: Пріма Раїса Миколаївна, завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти, доктор педагогічних наук, професор

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри

теорії і методики початкової освіти
протокол № 1 від 31.08. 2021 р.

Завідувач кафедри:

(Пріма Р.М.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 «Освіта / Педагогіка» 013 «Початкова освіта» Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання – 2-ий
ІНДЗ: -		Семестр – 3-ий
Мова навчання: українська		Лекції – 22 год.
		Практичні (семінарські) – 24 год.
		Самостійна робота – 68 год.
		Консультації – 6 год.
	Освітній рівень «бакалавр»	Форма контролю: екзамен
Заочна форма навчання	01 «Освіта / Педагогіка» 013 «Початкова освіта» Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання – 2-ий
ІНДЗ: -		Семестр – 3-ий
Мова навчання: українська		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 10 год.
		Самостійна робота – 92 год.
		Консультації – 8 год.
	Освітній рівень «бакалавр»	Форма контролю: екзамен

II. Інформація про викладача

ППП Пріма Раїса Миколаївна

Науковий ступінь **доктор педагогічних наук**

Вчене звання **професор**

Посада **завідувач кафедри теорії і методики початкової освіти**

Контактна інформація 066-700-83-44, primar@ukr.net

Prima. Raisa@eenu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно з розкладом, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ імені Лесі Українки: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Консультації, індивідуальні завдання з навчальної дисципліни бакалаври можуть отримати щосередини з 13.25 до 15.00 год.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна «Основи науково-педагогічних досліджень» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, що пропонуються в рамках циклу загальної підготовки бакалаврів зі спеціальності 013 Початкова освіта на другому році навчання. Навчальний контент дисципліни визначає компетентності, яких повинен набути студент першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Початкова освіта», алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни, що забезпечує загальний та професійний розвиток бакалавра.

Навчальна дисципліна «Основи науково-педагогічних досліджень» знайомить студентів з основами, методологією та організацією науково-педагогічних досліджень, щоб створити цілісну картину науково-методичних основ дисципліни відповідно до ОПП підготовки фахівця, затвердженої Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 7 від 28 травня 2020 року) і введеною в дію з 1 вересня 2020 року.

2. Пререквізити. Постреквізити.

Пререквізити: Навчальна дисципліна базується на знаннях, навичках та вміннях, які засвоєні під час опрацювання завдань навчального курсу «Основи критичного мислення».

Постреквізити: Знання, уміння й навички, котрі отримує студент у ході засвоєння курсу «Основи науково-педагогічних досліджень» стануть необхідною основою для вивчення навчальної дисципліни «Теорія і технологія науково-педагогічних досліджень», результативного написання курсових, випускних кваліфікаційних, творчих наукових робіт тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень» є формування уявлення у студентів про теоретичні основи, методологію здійснення та прикладні аспекти раціональної організації науково-педагогічних досліджень. В освітньому процесі метою підготовки студентів до науково-педагогічних досліджень є залучення їх до науково-дослідної роботи, ознайомлення зі стратегією і тактикою проведення досліджень, надання знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження, а також забезпечення методологічним і методичним інструментарієм для написання курсових, випускних кваліфікаційних робіт, сприяння втіленню дослідницьких та інноваційних підходів, методів, технологій в подальшу професійно-педагогічну діяльність.

Основні завдання дисципліни торкаються важливих питань, а саме: цілісного уявлення про науку як про систему знань і методу пізнання; загального аналізу методології та визначення її місця в науковому пізнанні; викладання сутності загальнонаукових і конкретно-наукових методів і принципів дослідження; планування й організації педагогічного експерименту; обробки результатів наукових спостережень та їх оформлення; роботи з науковою літературою і підготовкою матеріалів до друку, у тому числі й оформлення курсових, дипломних та інших науково-дослідних робіт; інформація про місце відкриттів, винаходів і раціоналізаторських пропозицій у системі вищих закладів освіти України.

4. Результати навчання (компетентності)

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері початкової освіти під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог.</p>
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.</p> <p>ЗК 3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.</p> <p>ЗК 12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.</p>
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН. 1. Здатність продемонструвати глибокі знання у галузі педагогічних наук та застосування їх методів у різних видах наукової й педагогічної діяльності. Глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації, знання структури, форм і методів наукового пізнання, їх еволюції, методології наукових досліджень; здатність кваліфіковано пояснити категоріальні педагогічні поняття; знання правових та етичних норм, які регулюють міжособистісні відносини у професійних колективах. Сформованість світоглядних позицій і переконань у пріоритетності завдань початкової ланки освіти для формування особистості та прогресивного розвитку суспільства.</p>

	<p>ПРН 2. Здатність здійснювати самостійну професійно-практичну та науково-дослідну діяльність, вивчати, узагальнювати і впроваджувати в освітній процес нові форми, методи і технології в галузі початкової ланки освіти.</p> <p>ПРН 3. Здатність виявити компетентності для забезпечення розвитку, навчання і виховання дітей молодшого шкільного віку; усвідомлювати нерозривну єдність успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі. Здатність реалізовувати освітні стандарти та впроваджувати освітні технології в освітній процес початкової школи.</p> <p>ПРН 5. Здатність працювати самостійно та в групі, виявляти сумлінність; уміння ефективно користуватися науковою та довідковою літературою; самостійно проводити науково-дослідну роботу.</p>
--	--

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ	Сам. роб.	Конс	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль1. Методологічні засади науково-педагогічних досліджень.						
Тема 1. Наука як продуктивна сила	13	2	4	7		Усне опитування, самостійна робота, обговорення реферативних повідомлень / 4 б.
Тема 2-3. Основи методології науково-дослідницької діяльності	21	4	4	12	1	Усне опитування, повідомлення, самостійна робота / 6 б.
Тема 4. Сутність науково-педагогічного дослідження	12	2	2	7	1	Усне опитування, самостійна робота, обговорення рефера-

						тивних повідомлень / 4 б.
Разом за змістовим модулем 1	46	8	10	26	2	14 б.
Змістовий модуль 2. Технологічні засади науково-педагогічних досліджень						
Тема 5-6. Система наукових досліджень у педагогічній практиці	14	4	4	12	1	Усне опитування, повідомлення, самостійна робота / 6 б.
Тема 7-8. Категорійний апарат науково-педагогічного дослідження. Загально-наукові методи науково-педагогічного дослідження.	12	4	4	12	1	Усне опитування, повідомлення, самостійна робота / 8 б.
Тема 9-10. Вивчення інформаційних джерел та аналіз педагогічного досвіду.		4	4	12	1	Усне опитування, самостійна робота, обговорення реферативних повідомлень / 8 б.
Тема 11. Навчально-дослідна та науково-дослідна діяльність студентів.		2	2	6	1	Усне опитування, повідомлення, самостійна робота / 4 б.
Разом за змістовим модулем 2	24	14	14	42	4	26 б.
Модульна контрольна робота (МКР)						Тести / 60 б.
Усього годин / балів	120	22	24	68	6	100
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота						60

Модульно-контрольна робота за змістовим модулем 1 (Тести)						30
Модульно-контрольна робота за змістовим модулем 2 (Тести)						30
Поточний контроль						40
Усього годин / Балів		120	22	24	68	6
						100

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Перелік питань	К-сть годин
1	Історія становлення та сучасна роль науки у глобальному суспільстві. Основні проблеми та тенденції сучасного розвитку науки в Україні. Основи наукознавства і класифікація наук. Для вивчення питання «Структурні елементи науки, їх характеристика» ознайомтесь з матеріалом навчального посібника: <i>Крушельницька О. В.</i> <i>Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.</i> Київ: Кондор, 2009. С. 21–25.	7
2	Для вивчення питання « <i>Методи пошуку і збору наукової інформації</i> » ознайомтесь з матеріалом навчального посібника: <i>Крушельницька О. В.</i> <i>Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.</i> Київ: Кондор, 2009. С. 160–165 та законспектуйте опрацьований матеріал у довільній формі.	12
3	Обрати наукову працю у фаховому часописі і зробити аналіз використаних автором методів і прийомів дослідження. Підготувати повідомлення чи доповідь.	7
4	Обрати науково-педагогічну проблему. Визначити об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження.	12
5	Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках. Закон України «Про інформацію».	12
6	Продумайте організацію наукового гуртка (список студентів – 10–12 осіб, наукову проблему – тему, яка є цікавою для вас. Кому з викладачів Ви б запропонували керувати таким гуртком, за можливості – складіть орієнтовний план роботи гуртка).	12

	Підготуйте виступ на тему «Основні риси працівника науки. Робоче місце і робочий день науковця».	
7	Скласти список джерел (10–12 позицій) до теми (за вибором)	6

ІУ. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування усіх завдань є обов'язковим, окрім випадків оформлення індивідуального відвідування або пропуску занять із поважних причин (лікарняний, важливі сімейні події тощо). В окремих випадках можлива дистанційна форма навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Оскільки плагіат є серйозним правопорушенням, важливо обов'язково виділяти ті частини робіт, які є запозиченими в інших авторів (робити коректні посилання).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Кінцеві терміни здачі робіт та прездачі регламентуються навчальним планом, графіком навчального процесу факультету, розкладами навчальних занять та заліково-екзаменаційних сесій; складати та перескладати іспит із дисципліни в індивідуальному порядку студент може тільки оформивши заяву на індивідуальне складання заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є екзамен, який проводиться у вигляді тестування, нараховує 30 питань (2 бали за правильну відповідь) і триває 60 хвилин, максимальна кількість балів, яку студент може набрати становить 60 балів. До отриманих балів за тестування додаються бали поточного контролю.

Питання до екзамену: тестові завдання.

VI. Шкала оцінювання

Загальна сума балів за курс – 100.

<i>Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності</i>	<i>Оцінка для екзамену</i>
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре

67 -74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Закон України «Про вищу освіту». Відомості Верховної Ради, 2014, № 37-38, ст. 2004. Із змінами. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 12, ст.165. Із змінами. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>.
3. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 34, ст. 451. Із змінами. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>.
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Слово, 2009. 240 с.
5. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2009. 206 с.
6. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: навч. посіб. Київ: Вікар, 2003. 335 с.
7. Оліяр М. П., Русин Г. А., Червінська І. Б. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. Івано-Франківськ, 2013. 214 с.
8. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
9. Пріма Р.М. Сучасна наукова стаття: технологія творчості. Науковий вісник. 2020. 4 (408), с. 99-103.
10. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
11. Ростовський В. С., Дібрівська Н. В. Основи наукових досліджень та технічної творчості: підруч. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.
12. Сардак С. Е. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Д. : ДГУ, 2018. 103 с.
13. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. 6-те вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2008. 310 с.
14. Ярошук Л.Г. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Saarbrücken–Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Додаткова

- 15.Гордієнко С. Г. Молодому науковцю коротко про необхідне: наук.-практ. посіб. Київ: КНТ, 2007.92 с.
- 16.Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доповн. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
- 17.Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 124 с.
- 18.Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підруч. Київ: Знання, 2007. 270 с.
- 19.Пріма Р.М., Пріма Д.А. Реформування вищої освіти в Україні: тенденції та перспективи / Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький :РДВ ЦДПУ ім. В.В.Винниченка. Вип.190. 2020, с.34-38.
20. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
- 21.Цехмістрова Г. С. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., доповн. Київ: Слово, 2012. 352 с.

Інтернет-ресурси

1. <http://ebk.net.ua>
2. <http://teacher.at.ua>
3. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>–Офіц.сайт ВР України.
4. www.mon.gov.ua– Міністерство освіти і науки України.